

AIRI JOHANSSONIN RAHASTO

Ateljeeompelijan lahjoitus kirurgisiin tutkimuksiin

Rahasto perustuu ateljeeompelija Airi Johanssonin Turun Yliopistosäätiölle määräämiin testamenttivaroihin. Rahasto on perustettu 11.4.1997. Sen tuotolla tuetaan ruuansulatuselinten sairauksien kirurgisia tutkimuksia.

Airi Anna-Liisa Johansson syntyi Turussa 19.5.1925 Katri Maria Johanssonin (1899–1988) toiseksi tyttäreksi. Vanhempi Hely-sisko oli syntynyt 2,5 vuotta aiemmin, ja Raili-sisko syntyi perheen nuorimmaisiksi tammikuussa 1929.

Airi Johansson oli aktiivinen voimistelija, joka liittyi Turun Naisvoimistelijoihin 16-vuotiaana. Kolmessa vuodessa hän yleni valiojoukkoihin ja 12 vuoden ajan hän voimisteli opetusneuvos Hilma Jalkasen järjestämällä kansainvälisillä kursseilla. Johansson toimi itsekin voimistelunopettajana ja -valmentajana Turun Naisvoimistelijoiden Havulinna-ssa ja Tampereella maineikkaassa Varalan urheiluoopistossa, joka oli perustettu vuonna 1909 edistämään nimenomaan naisten liikuntakasvatusta. Johansson oli suosittu ja menestyksekkäs valmentaja. Hänen valmennuksessaan olleet kuusi tyttöä voittivat mm. Suomen mestaruuden ja jatkoivat itse kukin myöhemmin uraansa voimistelunopettajina.

Voimistelu ei ollut Airi Johanssonille ainoa elämän sisältö: 25-vuotiaasta saakka hän toimi myös ompelijana Turussa. Oppinsa hän oli saanut turkulaisen muotialonki Mannequinin omistajalta Eija Alho-Vuorimaalta. Ompelijan ammattitaito hioutui kokemuksen ja vaativan asiakaskunnan myötä mestarilliseksi, ja Johanssonista kehittyi ateljeeompelija, jonka vakioasiakkaana oli mm. vuorineuvos Irja Ketonen.

Johanssonille ompelu ei ollut vain vaatteiden valmistamista, vaan hänelle se oli luomistyötä, jossa laadusta ei tingitty. Luomistyön tulokset eivät syntyneet kuitenkaan vähällä vaivalla, sillä itsekritiittinen ompelija saattoi ommella ja purkaa samoja saumoja lukuisia kertoja ennen kuin työ tyydytti tarkkaa tekijäänsä. Johansson luotti todelliseen käsityöhön, sillä hän ei käyttänyt lainkaan sähköompelukonetta ja polkukoneella hän ompeli ainoastaan vaatteiden saumat. Kaiken muun hän teki käsityönä. Valmisvaatteet ja kertakäyttömuoti saivat Johanssonilta tiukan tuomion, vaikka hän tunnistikin puolustavansa sukupuuttoon kuolevaa käsityöläisammattia. Työtuntejaan Airi ei laskenut, vaan hänelle tärkeintä oli sekä asiakkaan että tekijän tyytyväisyys aikaansaatuun luomukseen.

Airi Johansson työnsä ääressä. Turun Sanomien arkisto.

Airi Johansson suhtautui itseensä samalla tinkimättömyydellä kuin työhönsäkin. Hän ei ymmärtänyt itsensä laiminlyömistä, vaan oli sitä mieltä, että mitä vanhemmaksi nainen tulee, sitä enemmän hänen tulee kiinnittää huomiota ulkonäköönsä ja pukeutumiseensa. Kokonaisvaikutelmassa tärkeintä ei hänen mielestään ollut kuitenkaan vaatteet, vaan se, kuinka niitä kannetaan.

Johansson puhui mielellään myös perinteisen voimistelun puolesta ja jatkoi itse voimisteluharrastustaan elämänsä iltaan asti. Vielä 60-vuotispäivänä tehdyssä lehtihaastattelussa hänen todettiin voimistelevan joka päivä ja olevan notkea kuin pajunvarsi. Ahkera harjoittelu oli tuonut aikanaan rasitusvammoja, ja pienikokoinen nainen kärsi myös vaikeista sairauksista, jotka hän kohtasi sisulla ja urheilijan päättäväisyydellä. Hänelle tehtiin useita vaikeita vatsaleikkauksia, joista hän itse katsoi toipuvansa nopeammin rakkaan harrastuksensa avulla.

Airi Johansson kuoli 71-vuotiaana 22.1.1997. Hän eli elämänsä naimattomana ja lapsettomana, eivätkä hänen sisarensakaan hankkineet koskaan perhettä. Testamenttinsa kautta hän halusi tukea suuresti arvostamaansa lääketieteen tutkimusta.

Osuuskunta Sigillum / Liisa Seppänen

Turun Yliopistosäätiö

Turun Yliopistosäätiön tarkoitus on edistää ja tukea Turun yliopiston toimintaa. Säätiön tärkein toimintamuoto on sen yleis- ja nimikkorahastot, joiden tuotosta säätiö jakaa apurahoja. Rahastojen yhteenlaskettu koko on noin 50 miljoonaa euroa.